

Motion till riksdagen 2005/06:Bo212

av Anita Sidén och Cecilia Magnusson (m)

Plan- och bygglagen

Motionen delad mellan flera utskott

1 Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att se över rätten att överklaga bygglov och planärenden.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om fastighetsägares rätt till formell prövning av detaljplaneändring.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att samordna miljöbalken med plan- och bygglagen.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att anpassa bestämmelserna vad gäller luft- och bullernivåer till storstadens brus.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att beslut om strandskyddsgränser skall fattas i respektive kommun.¹

¹Yrkande 5 hänvisat till MJU.

Fel! Okänt namn på

2 En förändrad plan- och bygglag

För att få fler bostäder i Sverige måste spelreglerna inom bostadsbyggandet förändras avsevärt. För att möta en stor efterfrågan på bostäder, framför allt i storstadsområdena, behöver fler privata finansiärer och entreprenörer finnas på marknaden. Ett större inflytande för dessa över detaljerna i planeringen krävs för att fler skall känna sig motiverade att satsa riskkapital.

Plan- och bygglagen utgör i många stycken en hämsko på byggandet. Lagen måste moderniseras och anpassas till dagens samhällskrav. Det finns i dag många exempel där utformningen på plan- och bygglagen har hindrat i stället för att möjliggöra byggande.

3 Fastighetsägarens rätt till prövning

En förändring som måste ske är de fall då en fastighetsägare vill ha en detaljplaneändring på sin fastighet och kommunen nekar prövning av saken, med hänvisning till alla möjliga sorters orsaker, t.ex. att den föreslagna verksamheten inte passar på den platsen och att området är "känsligt". Eftersom kommunen i dessa fall inte ger ett formellt avslagsbeslut så har fastighetsägaren i dag inte möjlighet att överklaga kommunens ställningstagande. En person som äger en fastighet måste ha rätt att kunna få sin sak prövad i formell ordning för att ha möjlighet att kunna fortsätta en eventuell process.

4 Begränsa möjligheten till att överklaga

Planeringstiden av mark- och planärenden är ofta oacceptabelt långa. Ett ärende kan i värsta fall ta flera år. En bidragande orsak är att många ärenden överklagas. Kretsen av överklagandeberättigade bör tydligt avgränsas enbart till dem som berörs av ett beslut. I dag kan PBL tolkas som att det är fritt fram för alla som har yttrat sig skriftligt, oavsett var de bor eller hur lite sakintresse de har, att överklaga. Detta gynnar inte någon. Det förlänger dessutom handläggningstiden för de ärenden som kan anses korrekt överklagade. Det behöver tydliggöras att den enskildes överklagandemöjlighet är till för att pröva hur ett enskilt intresse beaktas – inte för att en enskild skall kunna invända mot kommunens avvägningar mellan olika intressen. Det är i slutändan en avvägning som sker i allmänna val. Ett överklagande till högre instans skall finansieras på samma sätt som ett civilrättsligt mål.

5 Lokala förutsättningar

De kraftiga statliga subventionerna till bostadsbyggandet har i stort sett utvecklats under 90-talet. Det finns därför inte längre någon anledning till att ha en statlig ekonomisk styrning över plan- och byggprocessen. Gällande PBL inskränker kommunernas förutsättningar att utvecklas. Kommunen bör istället ges större möjligheter till lokal hänsyn. Miljöbestämmelser gör det nästan omöjligt att förtäta bebyggelsen i centrala lägen och strandskyddet stoppar upp bebyggelse i attraktiva kustområden. Detta är omständigheter som inte minst kan medföra svårigheter att bygga nya bostäder. Det är viktigt att PBL tar hänsyn till lokala förutsättningar. Det är skillnad på landsbygd och storstad. Det finns olika kvaliteter i olika landsändar. Att t.ex. buller- och partikelnormerna för storstäderna skall vara desamma som för landsbygd är inte realistiskt. I ett land med mängder av stränder vid hav, sjöar och vattendrag är förutsättningarna för strandnära bebyggelse naturligtvis också olika i landets 290 kommuner. Det är därför självklart att detta beslutas på kommunal nivå.

En förändrad plan- och bygglag behövs för att skapa bättre förutsättningar för fler än de stora byggföretagen att satsa riskkapital på bostadsbyggande. Minst 40 000 lägenheter per år behöver byggas för att möta den långsiktiga efterfrågan på bostäder.

Stockholm den 22 september 2005

Anita Sidén (m)

Cecilia Magnusson (m)